

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	: Financiële notitie Wmo 2015	
Aanleiding	: Decentralisatie Wmo/AWBZ	
Datum	: 22 september 2014	
Doel	: Toelichting geven op de eerste financiële prognoses	
Portefeuillehouder	: Zandvliet (078) 770 6002	ad.zandvliet@alblasserdam.nl
Primaathouder	: M. Kien (078) 770 6022	m.kien@alblasserdam.nl

Te verstrekken informatie

In de afgelopen maanden is hard doorgewerkt aan de voorbereidingen van de invoering van de Wmo 2015.

Hoewel de wet formeel ingaat op 1 januari 2015 worden alle (her)indicaties vanaf 1 november 2014 niet meer door het CIZ behandeld, maar door de gemeente(n). De uitvoeringsorganisatie bij de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) dient dan gesteld te staan!

Volgens de Wmo 2015 moeten op 1 november 2014 de Wmo-beleidsnota én de Verordening (en de uitvoeringsbesluiten die daarmee samenhangen) vastgesteld zijn.

Uiterlijk 1 oktober 2014 dienen de contracten met de zorgaanbieders getekend te zijn.

Met deze brief informeren wij u over de belangrijkste ontwikkelingen en de knopen die op korte termijn moeten worden doorgehakt.

Overdracht bevoegdheden naar de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden

De nieuwe taken met betrekking tot de maatwerkvoorzieningen begeleiding/persoonlijke verzorging, inclusief vervoer alsmede kortdurend verblijf zullen overgedragen worden aan de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD), in casu de SDD. Daarvoor is een wijziging nodig van de regeling GRD.

Deze is medio september in procedure gebracht. De colleges en gemeenteraden wordt gevraagd hiermee uiterlijk 1 december 2014 in te stemmen. Vervolgens zal de wijziging door de Drechtraad van 2 december 2014 worden vastgesteld.

Verordening maatwerkvoorzieningen begeleiding/PV

De Verordening maatwerkvoorzieningen is medio juli 2014 voor inspraak vrijgegeven tot half september. Een definitief voorstel ter zake zal in de Drechtraadcarrousel van 4 november 2014 worden besproken en ter besluitvorming aan de Drechtraad van 2 december worden voorgelegd.

Formeel zijn we daarmee 1 maand te laat, maar dat zal geen juridisch probleem zijn, omdat de eerste besluiten (vastgelegd in beschikkingen) pas vanaf 1 januari 2015 worden genomen.

Contractering zorgaanbieders begeleiding/PV

De colleges van de zes Drechtsteden gemeenten zullen de verantwoordelijkheid nemen voor het geven van een mandaat aan de SDD om uiterlijk 1 oktober 2014 contracten te sluiten met de aanbieders van begeleiding/PV. Uitgangspunt is dat de daarmee gemoeide lasten passen binnen de door het Rijk beschikbaar gestelde budgetten. Zie verderop over de financiële aspecten.

Uitvoeringsorganisatie bij de Sociale Dienst Drechtsteden

Op 1 november 2014 dient de uitvoeringsorganisatie klaar te staan voor de nieuwe taken. Een begroting van de daarmee gemoeide voorbereidingskosten heeft u eerder ontvangen in verband met de uitgaven die in 2014 hiervoor moeten worden gedaan. Aan alle gemeenten is begin 2014 gevraagd hiervoor voor dit jaar de nodige extra middelen beschikbaar te stellen. Het zal echter duidelijk zijn dat de uitvoeringskosten structureel doorlopen vanaf 2015. De structurele uitvoeringskosten bedragen € 2,9 mln. Deze kosten zijn conform het aandeel uitvoeringskosten in het macro-budget dat het Rijk beschikbaar stelt.

Het betreft in de eerste plaats de kosten voor **personeel** (43 fte) en alles wat daarmee samenhangt. Vooruitlopend op de begrotingsvaststelling voor 2015 door de gemeenteraden respectievelijk de Drechtraad, is de werving van personeel begonnen en zullen benoemingen plaatsvinden. Het moge duidelijk zijn dat we hiermee niet kunnen wachten tot de genoemde begrotingen formeel zijn vastgesteld (november 2014 resp. januari 2015).

Vervolgens moeten deze nieuwe medewerkers **gehuisvest** worden. Voor de herinrichting van het gebouw De Hellingen is een krediet nodig van € 424.000. De jaarlijkse kapitaallasten bedragen € 37.600. Met de noodzakelijke verbouwing zal op korte termijn begonnen worden. Dit betekent dat ook op dit onderdeel de formele kredietaanvraag aan de Drechtraad zal worden voorgelegd als de verbouwing bezig dan wel afgerond is.

Daarnaast zijn er 2015 incidentele uitvoeringskosten geraamd voor de **herindicaties**. Alle bestaande klanten zullen in de loop van 2015 een herindicatie moeten krijgen conform de Wmo 2015. Hier zijn eenmalige, aanvullende kosten mee gemoeid van € 956.000 voor de zes gemeenten in de Drechtsteden samen. Gemeenten zal worden gevraagd deze eenmalige kosten te dekken.

Beschermd wonen en opvang/centrumgemeente Dordrecht

Bij de huidige Wmo is Dordrecht centrumgemeente voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. De gemeente Dordrecht ontvangt de middelen en is verantwoordelijk voor beleid en uitvoering. Er is (slechts) een overlegverplichting van Dordrecht met de regiogemeenten. Het betreft de regio Drechtsteden (6 gemeenten) en Alblasserwaard/Vijfheerenlanden (eveneens 6 gemeenten).

Met de nieuwe Wmo 2015 worden *alle* gemeenten verantwoordelijk voor opvang en (de nieuwe taak) beschermd wonen. De wetgever heeft ervoor gekozen de middelen voorlopig beschikbaar te stellen aan de centrumgemeenten, vanwege de aldaar beschikbare kennis, ervaring en contacten met de zorgaanbieders.

Omdat alle gemeenten verantwoordelijk worden, kan de gemeente Dordrecht niet in haar eentje beleid en uitvoering vaststellen. Vanwege het feit dat het geld naar één (centrum)gemeente gaat, moet geconcludeerd worden dat alle benodigde besluiten die samenhangen met de betreffende verantwoordelijkheid in gezamenlijkheid en eensluidend door de 12 betrokken gemeenten moeten worden genomen.

Op hoofdlijnen gaat het om het volgende:

- a. Door alle 12 gemeenteraden wordt een gelijklopende tekst vastgesteld van de **verordening** beschermd wonen en opvang. Deze zal door de gemeente Dordrecht (die het voortouw neemt) in procedure worden gebracht.
- b. Voor de uitvoering zijn de 12 colleges verantwoordelijk. Deze zullen de **uitvoering** mandateren aan de gemeente Dordrecht, met de bevoegdheid ondermandaat te verlenen aan de GRD (SDD), die de feitelijke werkzaamheden gaat uitvoeren. De mogelijkheid voor dit ondermandaat zal in de regeling GRD worden opgenomen, gelijktijdig met de wijzigingen in de GRD in verband met begeleiding/PV.

- c. De 12 colleges zijn ook verantwoordelijk voor de **beleidsregels** (de praktische uitwerking van de verordening). Aan hen zal gevraagd worden het vaststellen daarvan te mandateren aan het college van Dordrecht, na op overeenstemming gericht overleg.
- d. De 12 colleges zullen op korte termijn – voor 1 oktober 2014 - de verantwoordelijkheid moeten nemen om tot definitieve **contractering** te komen, net als hierboven beschreven voor begeleiding/PV.

De rol en verantwoordelijkheid van de centrumgemeente is in het traject van wetgeving niet erg duidelijk over het voetlicht gebracht. De teksten in bijvoorbeeld de Memorie van Toelichting gaven aanleiding tot verwarring en de antwoorden van VWS en VNG munten niet uit in duidelijkheid. Kennelijk in verband daarmee heeft staatssecretaris Van Rijn medio juli 2014 een brief geschreven aan de centrumgemeenten om hun nieuwe rol te verduidelijken. Mede daardoor is voortschrijdend inzicht ontstaan in wat ons precies te doen staat om een en ander juridisch correct te regelen.

Consequentie van de nieuwe situatie is ook dat alle 12 gemeenten zowel de lusten als de lasten dragen: blijft er geld over, ieder krijgt zijn deel; is er een tekort, dan zal dat geld worden opgehaald bij alle 12 gemeenten.

Financiële aspecten Wmo 2015

Via de meicirculaire 2014 hebben we inzicht gekregen in de middelen die de gemeenten ontvangen om de nieuwe taken van de Wmo 2015 uit te voeren.

a. De uitkering voor de bestaande taken

Voor de bestaande taken krijgen we de middelen via één bedrag per gemeente uitgekeerd, zoals dat ook in de afgelopen jaren het geval was. De zes Drechtsteden ontvangen samen zo'n € 16,7 miljoen voor HO. De verwachte uitgaven in 2015 zijn ongeveer € 14,7 miljoen. Ongeveer 80% van dit bedrag is bestemd voor *huishoudelijke ondersteuning* (HO). De overige 20% worden lokaal ingezet voor verschillende taken: diensten bij wonen met zorg, mantelzorgondersteuning, uitvoering, etc.

In 2015 kunnen wij met deze budgetten onze bestaande taken uitvoeren. Dit doet niets af aan de in de Samenleving gestelde opgaven zoals Meedoen in Kinderdijk en andere genoemde Wmo-taken.

Op het onderdeel huishoudelijke ondersteuning (HO) wordt in 2015 zo'n 30% gekort. Dat is minder dan de verwachte 40%. Wellicht gaat vanaf 2016 wel 40% gekort worden. Hierover ontstaat pas in 2015 duidelijkheid.

b. Sociaal deelfonds Wmo 2015 nieuwe taken

Met de nieuwe taken is landelijk een bedrag van ruim € 3,6 miljard gemoeid. Voor *beschermde wonen* gaan de middelen ad € 24,7 miljoen naar Dordrecht. Zie daarvoor verder bij onderdeel d. Voor de overige nieuwe taken ontvangen de Drechtsteden samen € 33,0 miljoen.

De onderverdeling voor de Drechtsteden van de 'nieuwe taken' is:

tabel 1

Alblasserdam	2.817.771
Dordrecht	15.779.812
H.I. Ambacht	2.631.232
Papendrecht	3.092.411
Sliedrecht	2.640.883
Zwijndrecht	6.090.865
Totaal	33.052.974

Per gemeente is één niet verder onderverdeeld bedrag vastgesteld. In Alblasserdam is dit bedrag € 2,8 miljoen. Dit is bestemd voor een groot aantal taken:

1. Begeleiding/PV (Drechtsteden)
2. Kortdurend verblijf (Drechtsteden)
3. Inloofunctie GGZ (lokaal)
4. Cliëntondersteuning (lokaal)
5. Inkomensondersteuning (Drechtsteden)
6. Sociale wijkteams (lokaal)
7. Ondersteuning en waardering mantelzorgers (lokaal)
8. Doventolk (landelijk)
9. Luisterend oor 24/7 (landelijk)
10. Uitvoering PGB Sociale Verzekeringsbank (Drechtsteden)

Tussen haakjes is aangegeven op welke schaal we de betreffende taak gaan oppakken. Over een aantal lokale taken vindt wel onderling overleg plaats, met name bij de inloofunctie GGZ en cliëntondersteuning. Zoals u in het Wmo beleidsplan Alblasserdam/ Drechtsteden 2015-2018 heeft kunnen lezen, maakt Alblasserdam over cliëntondersteuning eigen afspraken met MEE. Van de € 33,0 miljoen voor de Drechtsteden is het grootste deel bestemd voor begeleiding/PV, namelijk € 25,7 miljoen (incl. inkomsten eigen bijdrage). Becijferd is dat in Alblasserdam € 360.000 (afgerond) resteert voor de hierboven genoemde lokale taken (met uitzondering van nog te maken afspraken over de inloop-GGZ). Evenals voor de bestaande taken werken wij voor wat betreft de invulling van deze taken vanuit het gedachtengoed van onze Samenlevingsagenda.

Kortingspercentage Wmo 2015

Een berekening op basis van het landelijke macrobudget aan de batenkant, wijst uit dat de korting in 2015 op begeleiding/PV niet de aangekondigde 25% is, maar ergens ligt tussen de 11% en 15%. De Staatssecretaris houdt het op zo'n 11%. Dit wordt veroorzaakt door de verzachtende financiële maatregelen die het Rijk inmiddels heeft getroffen. Echter, de PGB-lasten als onderdeel van de totale lasten zijn niet beïnvloedbaar in 2015. Dit is ook zo in het Wmo overgangsrecht vastgelegd. Dit betekent dat de daadwerkelijke korting volledig ten laste komt van ZIN. Het kortingspercentage van 11% wordt dan een kleine 14% (op ZIN).

Met als uitgangspunt, dat wij de Wmo 2015 moeten uitvoeren binnen de beschikbare budgetten (baten), zoeken wij naar een evenwichtig kortingspercentage, dat recht doet aan de verzachtende financiële maatregelen op het macrobudget, de kwaliteit van de zorg en ondersteuning en het zoveel mogelijk behouden van de werkgelegenheid in onze regio. Een korting van 25% op het Wmo budget 2015 is in dit licht aan de hoge kant. Op basis van doorrekeningen van de verschillende lasten voor 2015 lijkt het ons reëel een aangepast kortingspercentage van 17% te hanteren.

Dit aangepaste kortingspercentage van 17% is gebaseerd op de doorrekening van de ingediende offertes (met 25% korting) door zorgaanbieders voor Begeleiding/PV. Vervolgens is gekeken welke dekkingsmogelijkheden er zijn binnen het sociaal deelfonds Wmo 2015 om het kortingspercentage van 17% te kunnen realiseren. Deze dekkingsmogelijkheid is gevonden in de post inkomensondersteuning Wmo. De prognose van de lasten voor 2015 op inkomensondersteuning laten een overschot zien, dat kan worden ingezet ten behoeve van Begeleiding/PV.

Als we deze berekeningswijze toepassen, blijven we binnen de budgettaire kaders van het sociaal deelfonds Wmo en kunnen wij de oorspronkelijke korting van 25% verzachten naar 17%. Deze neerwaartse bijstelling van het kortingspercentage heeft een positief effect op de kwaliteit van de ondersteuning en de werkgelegenheid in onze regio.

Financiële solidariteit

De eerste drie jaar gaan we begeleiding/PV, kortdurend verblijf én de inkomensondersteuning uitvoeren op basis van solidariteit (we rekenen niet af per gemeente).

Er wordt geen reserve gevormd bij de SDD: als we geld overhouden gaat er geld terug naar elke gemeente op basis van het ingebrachte budget; komen we tekort dan betalen alle gemeenten bij volgens dezelfde sleutel. Hierbij plaatsen we een kanttekening. Het is mogelijk dat in de toekomst de rijksbijdragen veranderen als gevolg van een aangekondigde objectivering van de berekening van de benodigde budgetten. Met name kleine steden en gemeenten met grote orthodox protestants-christelijke gemeenschap kunnen hierdoor een lagere uitkering verwachten. In het RCO van 19 september 2014 is hierover gesproken. Tijdens dit overleg is afgesproken dat de gehanteerde verdeelsleutel slechts opgaat voor 2015 en wordt bijgesteld als de verhouding van uitgekeerde bedragen in de Drechtsteden verandert.

c. Opvang

Voor vrouwenopvang en maatschappelijke opvang worden de middelen – net als voorheen – aan de centrumgemeente Dordrecht beschikbaar gesteld, thans echter in een gedeelde verantwoordelijkheid met de andere 11 regiogemeenten (Drechtsteden en Alblasserwaard/Vijfheerenlanden). Voor cliënten van de maatschappelijke opvang wordt een aanvullend budget ontvangen voor de functie begeleiding. In totaal wordt een bedrag ontvangen van € 8,5 miljoen. We gaan ervan uit dat binnen dit financieel kader 'opvang' wordt uitgevoerd.

Er worden vanaf 2015 geen reguliere middelen meer ontvangen voor de maatschappelijke opvang door Stichting De Hoop.

d. Beschermd wonen

Voor beschermd wonen ontvangt de centrumgemeente € 24,7 miljoen.

Samen met de verwachte ontvangsten van de eigen bijdragen, is zo'n € 26,2 miljoen beschikbaar. We gaan er vooralsnog ook bij dit onderdeel van uit dat de lasten hieruit gedekt kunnen worden.

e. Financiële risico's

Voor de bestaande taken (huishoudelijke ondersteuning, vervoer, woningaanpassingen etc. en opvang) worden geen serieuze financiële risico's voorzien.

Anders is dat bij begeleiding/PV waar een flinke landelijke korting heeft plaatsgevonden, die in de komende jaren nog oploopt. Bovendien dienen de rechten van de bestaande cliënten gedurende 2015 gerespecteerd te worden.

Daarom is afgesproken dat eventuele tekorten bij bijvoorbeeld begeleiding/PV, zoveel mogelijk gecompenseerd worden binnen de totale budgetten van het sociaal deelfonds Wmo (de eerder aangegeven € 24,7 mln. voor beschermd wonen en € 33,0 mln. voor begeleiding/PV en de andere nieuwe taken).

Een financieel risico voor de zes gemeenten afzonderlijk is dat er onvoldoende compensatie gevonden kan worden binnen het totaal beschikbare budget. Dit risico is momenteel moeilijk te kwantificeren.

De historische gegevens van het Rijk (Vektis) over de omvang van de nieuwe taken die wij als gemeenten overgedragen krijgen, zijn niet betrouwbaar gebleken.

Er wordt geen reserve gevormd bij de SDD. Tekorten of overschotten worden jaarlijks met de gemeenten verrekend op basis van de gemeentelijke inleg. Omdat in de regio geen reserves worden opgebouwd, kunnen tekorten ontstaan die lokaal worden opgehaald. Elke gemeente moet daarom een financieel vangnet organiseren. Voorgesteld is om een reservering/voorziening te treffen. Hoewel wij ook in Alblasserdam een noodzaak zien voor een financieel vangnet, zien wij geen ruimte in de begroting 2015 om een reservering/voorziening WMO te treffen, zonder maatregelen te nemen op andere budgetten. Wij kiezen in Alblasserdam daarom voor een risicoreservering voor een mogelijk tekort op de budgetten 2015. In de

Perspectiefnota 2015 hebben wij als uitgangspunt gehanteerd dat het risico op tekorten in de eerste jaren na invoering van de decentralisaties is verwerkt in een risicoprofiel (vangnetfunctie voor meest kwetsbaren mag nooit ter discussie staan). Dat betekent dat de mogelijke tekorten op de decentralisaties worden gedekt uit het weerstandsvermogen (= algemene reserve) op het moment dat de tekorten zich daadwerkelijk voordoen en nemen wij niet vooraf al budget op in de begroting. Door een en ander mee te nemen in onze risicoanalyse en een buffer in het weerstandsvermogen aan te houden, zijn wij voorbereid op een overschrijding.

Tot slot willen wij benadrukken dat wij hechten aan de kwaliteit van de zorg voor al onze inwoners. Op het moment dat wij heel schrijnende situaties zien of een sterk teruglopende kwaliteit van zorg, zullen we niet schromen hiervoor het lokale vangnet in te zetten.

Zodra er meer bekend is, zult u hierover nader geïnformeerd worden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

secretaris

burgemeester

